

VÅRKÄNSLOR PÅ LÄCKÖ – PÅ ALLVAR!

Läckövänner. Dessa vårdagar är intensiva. Vi vill ju att så mycket som möjligt skall komma på plats – helst på en gång! Idag har det tekniska teamet såväl som det konstnärliga, varit på plats inför sommarens opera ”Vampyren”. Catarina Gnosselius har som vanligt gjort ett högst gediget arbete och önskemålen avseende sommarens scen och utsmyckning gick igenom med berörda – inte minst vår säkerhetsansvarige, Jan-Erik Andersson. Vi ser alla fram emot en intresseväckande premiär 15:e juli!

Skolprogrammen inom ramen för naturumsverksamheten har inletts. Tack vare Sparbanksstiftelsen Lidköping kan detta omfatta 2 500 elever som besöker såväl Läckö Slott som Vänermuseet i Lidköping. Att lära sig mer om vår bygds historia och hur vi alla kan bidra till en hållbar värld känns på alla sätt meningsfullt!

Simon – behöver ingen närmare presentation – påpekar att vintern har varit lång. I väntan på våren har kvistar från vår egen hassellund avverkats, vilka nu står på tork

i Lilla Slottsträdgården. I vårt lilla växthus har det dock hänt saker. Under nästa vecka flyttas växterna upp till drivbänkarna i trädgården, vilket känns verkligt roligt. Bänkarna, som varit med i väldigt många år, har också fått välbehövligt underhåll och skiner nu vita i vårsolen. Visningarna i slottet började rekordtidigt. Fredrik Kindberg sköter planeringen och gör det med en ära. Under denna månad inleds också arbetet med sommarens temautställning. Tack vare vårt samarbete med hela landets Nationalmuseum, skall vi visa kvalitetsföremål i fajans från 1700-talet, tillverkade av de främsta formgivarna i de olika länderna runt hela Östersjön.

Praktfullt och intressant!

Vid lunchtid idag tog jag en promenad väster om Kungsviken, där vi håller på att addera ytterligare aktiviteter för såväl barn som gamla. Blev glad när jag upptäckte att blåsiporna gått i blom.

Ett vårtecken – på allvar!
Allt gott!

ÅRSMÖTE DEN 26 MAJ!

På årsmötet för föreningen Läckö Vänner deltar Lars Sjöberg från Nationalmuseum. Han kommer bland annat att berätta om bakgrunden till hur han arbetat med att få slottet möblerat igen och vilka utmaningar och glädjemen det mött genom årens lopp. Lars är genuint intresserad av Läckö Slott och en mycket god berättare.

Årsmötet börjar kl. 11.00 och hålls i hörsalen i Victoriahuset.

Bifogat i detta utskick

- Årsmöteskallelse.
- Medlemskort eller inbetalningskort (om du glömt att betala medlemsavgiften).
- Broschyren med programmet på Läckö i sommar.

Östersjöfajans från 1700-talet
Foto: Nationalmuseum

INVIGNING 9 JUNI

Festlig invigning av sommarens utställningar sker lördagen den 9 juni. Notera i almanackan redan nu! Alla Läckö Vänner får var sin inbjudan.

Västra Götalandsregionens nya kulturchef Katti Hoflin inviger. Årets utställningar handlar om "Biosfärens mönster" och "Färg och form. Östersjöfajanser från 1700-talet". Då rådde porslinsfeber i Europa, tillverkningsmetoden var en väl bevarad hemlighet.

MEDLEMSKORT 2018

I år är medlemsnumren på korten utelämnade, vilket förenklar hanteringen. Det räcker med att du skriver ditt namn på baksidan.

Motivet i år är ur Erik Dahlberghs *Svecia Antiqua et Hodierna*. Dahlberg skriver i sin ansökan om ett kungligt privilegium för att kunna göra verket:

Jag vill över Sverige utföra ett arbete, liknande det, varmed Merian förhärligat Tyskland. Utlänningarna böra få se, huru mycket stort och vackert finnes inom vårt fädernesland.

Kopparsticken graverades av Willem Swidde, son till en bagare från Amsterdam. Swidde kom i kontakt med David Klöcker Ehrenstrahl som rekommenderade honom till Eric Dahlbergh. Från 1688 och fram till sin död (1697) var Swidde i svensk tjänst.

YOU'VE GOT MAIL?

Om du inte fått ett mail från Läckö Vänner under våren, har vi ingen eller en felaktig adress till dig. Den som vill ha extra information kan skicka ett mail till vår skattmästare ingrid.johnsson@kallandso.nu

VÅRUTFLYKT 5 MAJ!

Den här lördagen kommer vår ordförande Lars-Göran Lönnermark att dela med sig av sina rika kunskaper om Klosterkyrkan i Varnhem. Maria Vretemark berättar om liv och död i Västergötland för 1000 år sedan och om Katas och hennes man Kättils liv i vikingatidens slutskede. Därefter går färden till Skara med besök på Västergötlands Museum och en kaffebuffé där.

Pris inkl. entréer, guidningar och kaffebuffé 160 kr/person.

Transport sker i egen bil. Säg till om ni vill samåka. Samling kl 9.30 vid Klosterkyrkan.

Anmälan, som är bindande, snarast till Britmari Brax, helst på mail britmari@brax.nu eller sms till 070-593 04 05.

ETT HAVSÖRNSBO KAN VÄGA 500 KG!

Men själva havsörnen väger inte mer än 5 kg, fast den är hela 2,5 meter mellan vingspetsarna.

Frida Sjösten, fil. mag. i biologi, berättar bland annat om fågellivet i och vid Väneren, vid en av informationsstunderna utanför Naturrum. En perfekt start på ett besök, passa på att ställa naturfrågor!

Informationen om naturum och Väneren sker varje hel timma 9/6 – 12/8 från kl. 10:00 fram till 15:00. Det är fri entré och guidningen tar cirka 15 minuter.

Kritpipor hittade i Läckö slott 1926 - 1936,
finns i Historiska Museets samlingar.

Foto: Peter Sillén, SHM

RÖKTE MAGNUS GABRIEL?

Kunde Magnus Gabriel De la Gardie, ha setts med en pipa i munnen?

Jenny Nyberg 1:e antikvarie på Statens Historiska Museer svarar.

- Magnus Gabriel De la Gardie kan absolut ha rökt pipa. Under 1600-talet var piprökandet tämligen utbrett i Sverige. Tobaken var dyr, varför holkar-na på de tidigaste piporna är små. 1700-talets pipor har större holkar. Krit-pipor från 1600-, 1700- och 1800-talen utgör mycket vanliga fynd vid arkeologiska utgrävningar i svenska städer och boplatser. Den äldsta pipan som har hittats i Sverige, i en brunn i Norrköping, har kunnat dateras till omkring 1590-talet. De första kritpiporna i Sverige importerades från Eng-land och Nederländerna. Bruket att röka tobak spred sig genom handels-kontakter och trettioåriga kriget (1618-1648), då krigshärrar befann sig på den europeiska kontinenten. Under 1600-talets andra hälft börjar pipor även tillverkas i svenska krukmakerier; piporna tillverkades av piplera som behövde brännas – ibland även glaseras - i ugn.

Tobaksrökande ansågs ha hälsobringande effekter och skydda mot sjuk-domar, exempelvis mot pest.

VÄNFÖRENINGEN FYLLER 20 ÅR I ÅR!

När föreningen bildades sattes som mål att få 1000 medlemmar. I dagsläget är vi 925, så i år skall vi försöka nå målet! Den tusende medlemmen får fritt medlemskap för 2019 och 2020.

LOTTERI

Du som värvar en ny medlem kommer med i vårt lotteri. Allt du behöver göra är att ange den pre-suntiva vännens namn och adress. När den betalat in avgiften 200 kronor till vårt bankgiro 5749-1474 får du en andel i lot-teriet. Du får en andel för varje ny medlem du värvar!

Första pris i lotteriet är en middag med övernattning i Victoriarum-met på naturum Vänerskärsgården – Victoriahuset inklusive frukost, för två personer.

Vinner du inte första pris så har vi ytterligare vinster i potten, nämligen nio stycken fria medlemskap för 2019.

Dragning sker i samband med höstens styrelsemöte, oavsett hur många nya medlemmar vi fått in. Första pris delas bara ut om vi kommer upp i 1000 medlemmar, men övriga priser lottas ändå ut.

VINTERN GAV VIKA!

Det blåste riktigt kall nordan i påskas när biolog Maria Thyr tog oss med på jakt efter våren. Vi hittade ändå säkra värtecken och fick lära oss mycket om fåglar, växter och småkryp.

Naturum öppnade för säsongen med en ny utställning "Här finns liv", som handlar om mat, vatten, odlingar; allt med eko-perspektiv. Aktivitetsslingan som löper runt Ropareudden är nu kompletterad med nya barnaktiviteter.

Hjälp till fåglarna att hitta bra bostäder bistod Jan-Erik Anders-sons team med. Kul att snickra!

Men vantar och mössor behövdes både ute och inne i slottet, som ännu låg i vinteride.

Den spännande jakten på Grevens Hatt lockade många barn. Jakten fortsätter hela säsongen. Här är det Camilla Milton, som gestaltar den stackars pigan som slarvat bort hatten.

De vanliga visningarna av slottet började också, under påsken, för grupper, därefter sker visningar på helger i april och dagligen från och med 1 maj.

**STIFTELSEN LÄCKÖ SLOTT
FÖRENINGEN
LÄCKÖ VÄNNER**

Läckö Slott
531 99 Lidköping

Tel. 0510-48 46 60
Föreningens bankgiro 5749-1474

Läckö Vänners ordförande

Lars-Göran Lönnemark
Malmgatan 5, 532 31 Skara
Tel. 0511-182 36
elg.lonnermark@swipnet.se

Sekreterare

Inger Fahl
Tel. 070 695 73 92
fam.fahl@telia.com

Skattmästare

Ingrid Johnsson
Tel. 0510-101 73
ingrid.johnsson@kallandso.nu

Resor

Bodil Warolin (v. ordf.)
warolin.b@outlook.com
Britmari Brax
britmari@brax.nu

Redaktör

Ulla-Märta Tall
um.tall@telia.com

Avgifter

Årsmedlem 200 kr/person/år
Guldmedlem 2 000 kr/person/10 år
Företag 2 000 kr/företag och år

Medlemskap

Genom att bli medlem ger du ett värdefullt stöd till slottets verksamheter och du får bland annat;

Inbjudan till sommarinvigningen.
Gratis entré till slott & trädgård.
Specialpris till operaföreställningarna.
Fler förmåner se hemsidan lackoslott.se.

För 50 kr/år kan du parkera bilen på Läckös parkering. Biljett löses i naturum.

Stort tack till Comfort Hovby Rör som bekostat utskicket av detta brev!

COMFORT
HOVBY RÖR
Vi stödjer SCS Barmbyar

ORDFÖRANDEN HAR ORDET

**MAGNUS GABRIEL DE LA GARDIE OCH
DEN ISLÄNDSKA LITTERATUREN.**

1669 skänkte Magnus Gabriel De la Gardie Silverbibeln till Uppsala universitet. Med gåvan följde också några isländska handskrifter, bl a Snorres Edda från 1220-talet. I Danmark hade sedan 1620-talet rått "den isländska renässansen". Isländska handskrifter hade blivit eftertraktade exportvaror till Danmark. Soröprofessorn Stephanus Stephanius var en storsamlare av handskrifter. När han avled 1650 lät hans änka sälja bokinhavet. Magnus Gabriel köpte hela samlingen för 2000 rdr för drottning Kristinas räkning men tog själv han om den. Häri ingick 12 isländska handskrifter, bland dem Snorres Edda och Heimskringla.

Nu befann sig alltså Magnus Gabriel mitt uppe i den fornsvenska forskningen. Han inrättade 1662 en personlig professur vid Uppsala universitet för Olof Verelius, en språkforskare som kom att ägna sig just åt den isländska litteraturen. Till sin hjälp hade han islänningen Jonas Rugman. Denne hade som student på sin resa till Köpenhamn råkat ut för svenskarna, som kapat skeppet han färdades på. Han kom därmed till Sverige, där Per Brahe d y tog sig an honom och skickade honom till sin skola på Visingsö. Vi kan föreställa oss med vilket intresse Per Brahe tog del av studenten Rugmans handskrifter som han haft med sig från Island.

Med dessa handskrifter kom 1662 Rugman till Uppsala, alldeles lagom för att bli Verelius medarbetare som den förste isländske studenten i Sverige. Idag skulle man ha kallat Verelius och Rugman för ett radarpar. Genom Magnus Gabriels handskriftsförvärv och Rugmans eget innehav hade de alltså gott om texter att arbeta med. Text efter text översattes till svenska. Man var då övertygad om att genom deras språkforskning och översättningsarbete kunde nytt ljus kastas över den svenska forntiden. Vi anar entusiasmen bakom detta arbete liksom drivkraften bakom Magnus Gabriels engagemang. Verelius var övertygad om att isländskan och svenskan var ett och samma språk. Detta var säkerligen en uppfattning som Magnus Gabriel De la Gardie helt och fullt delade.

Ursäkt från redaktören:
ett ord hade fallit bort i rubriken i artikeln "ordföranden har ordet" i förra Medlemsbrevet.
Rubriken skulle ha varit "Magnus Gabriels litterära nätverk".